

τὸς ζωστάνεψε τὰ πνέματα τοῦ λαοῦ, αὐτὸς ἔχυσεν αἷμα στὶς στεγνωμένες φλέβες του..... Γι' ἀπάντησιν λοιπὸν σ' αὐτὰ μαζωμένες φωνὲς ἀκούσθηκαν στὴ μεγάλη αἴθουσα νὰ λένε : «Μάλιστα, μάλιστα, αὐτὸς τὰ ἔκανε !» Καὶ οἱ πῶ πολλοὶ ποὺ τὸ φώναζαν αὐτὸ εἶταν μαθητὲς τοῦ κ. ἀγορητοῦ !.....

Πόλη Γενναίης 1914

ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

Η ΣΤΡΙΓΓΛΑ

Εγώ εἰμαι ἡ στρίγγλα που σας χωρίζω.
Παντου τρυπώνω,
Μαχαίρια χώνω,
Φαρμάκια χύνω κι ἀγκάθια μπίζω,
Μέσ' στὶς φαμίλιες, μέσ' στὰ συνάφια,
Παντου γλυστράω,
Κι οχιες γεννάω
Μέσ' στα κουρέλια, μέσ' στα χρυσάφια.

Εγώ εἰμαι ἡ στρίγγλα που σας χωρίζω.
Ὅπου κι αν μπαίνω
Καρδιες μαρμαίνω,
Χαρες νεκρώνω, φωλιες γκρεμίζω.
Τροφή μου δάκρια, χολη και γαίμα.
Ὅπου γυρίστε
Θα μ' αντικρίστε
Σε κάποιο λογο, σε κάποιο βλέμμα.

Μή με ρωτήστε για τ' ὄνομά μου !
Και γω δεν ξέρω —
Ὅλα : Συφέρο,
Τιμη, Πατρίδα, Πίστη, δικά μου :
Μέσ' σ' ὅλα τ' Ἅγια τ' ἀνθρώπου μπαίνω
Σ' ὅλα τρυπώνω
Και τα λερώνω
Τ' ἀποκτηνώνω και τ' ασκημαίνω.

Ἐχω το ψέμα σκλάβον κράπη,
Δούλο πιστό μου
Το μόνο εχτρό μου
Ποῦχω στον κόσμο : τον λέν' Ἀγάπη —
Εγώ εἰμαι ἡ στρίγγλα που σας χωρίζω
Που ὅπου ξαμώνω
Καρδιες παγώνω !
Οχιες γεννάω ! σπίτια γκρεμίζω !

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Ἀντιωρόσωμος τοῦ «Νουμά» στὴ Λαογιάνη

ὁ κ. Π. Θ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

C/O The American Tobacco Co

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ : «ΘΕΑΤΡΟΝ»

ΤΟΜΟΣ Α'. *Φωτεινὴ Λάντην. — Ἐτέλλα Βιο-
λάντη. — Ραχήλ. — Πειρασμός.*ΤΟΜΟΣ Β'. *Ψυχοσάββατο. — Χερουβεὶμ. —
Πορνυγμία. — Μονάκριβη.*

Μέσα στοὺς δυὸ αὐτοὺς τόμους, βρίσκονται τυ-
πωμένα δράματα καὶ κωμωδίες τοῦ κ. Ξενόπουλου,
ποὺ παιχτήκανε τὰ τελευταῖα χρόνια στὰ καλοκαι-
ριάτικα θεατρά μας μὲ ἀρκετὴ ἐπιτυχία, ἀπὸ τοὺς
θιάσους τῆς κ. Κυβέλης Ἀδριανοῦ καὶ τῆς δ. Μα-
ρίκας Κοτοπούλη.

Τὸν καιρὸ ποὺ παρασταθῆκανε, οἱ ἑφημερίδες
μιλούσανε ἐνθουσιαστικὰ κι ὁ «Νουμάς» δὲν παρὰ-
λειπε νὰ τὰ κριτικάρῃ στὶς στήλες του. Οἱ ὕμνοι τῆς
δημοσιογραφίας κ' οἱ ἐπιφύλαξες τῆς κριτικῆς, δὲν
ἀλλάξανε βέβαια τὸν κ. Ξενόπουλο. Μένει πάντα ἕ-
νας ξεχωριστὸς συγγραφέας, ποὺ ἐργάστηκε γιὰ τὸ θέα-
τρο μὲ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση, μὰ ποὺ δὲν κατάρφε-
στὴν καθαρὴν του ἔμπνευσιν νὰ δώσῃ τὴ μορφὴ καὶ
τὴ ζωὴ ποὺ τοῦ ζητοῦσε. Κάποιο πνέμα ἐπιχειρημα-
τικὸ, νὰ ποῦμε, τὸν τραβοῦσε δῶθε κεῖθε καὶ τοῦ
χρωμάτιζε τὰ ἔργα μὲ κάτι πρόχειρο καὶ περαστικὸ,
ἀνάξιο πάντα γιὰ τὸ παινεμένο ταλέντο τοῦ συγγρα-
φέα τους. Εἶναι σημαντικὸ τὸ παράδειγμα τῆς «Στέλ-
λης Βιολάντη» ποὺ ἡ δεύτερη πράξις τῆς ἀλλάχτηκε
ὅταν εἶτανε γιὰ νὰ παιχτῇ τὸ δράμα ἀπὸ τὸ θίασο
τῆς δ. Μαρίκας Κοτοπούλη. Τοῦτο ἔγινε ἐπειδὴ τὸν
καιρὸ ἐκεῖνο, τὸ κοινὸ θάμαζε τὸ μακαρίτη κωμικὸ
Σαγιώρ, καὶ ὁ συγγραφέας ἤθελε νὰ χώσῃ καὶ διαί-
τονε στὸ ἔργο, δημιουργώντας ἐπίτηδες ἓνα ρόλο
κατάλληλο.

Ὁ κ. Ξενόπουλος στέκεται καὶ συμβολίζει τὴ με-
ταβατικὴ ἐποχὴ τοῦ ρωμοῦ λογίου. Οἱ παλαιοὶ λό-
γιοι, ἐξὸν ἀπὸ λίγους, εἶταν εὐχαριστημένοι καὶ δο-
ξασμένοι ἀκολουθώντας τὰ χοντρά καὶ χιλιοπατημέ-
να ἰδανικὰ τῆς σύγχρονῆς τους κοινωνίας, τριγυρί-
ζοντας μέσα σ' αὐτὴ καὶ διψώντας τεμπελιὰ καὶ τι-
μές. Ἀργότερα πολὺ, σὰν περᾶσαν οἱ ρωμαντισμοὶ
καὶ φύσηξε καινούργιος ἀέρας, καὶ μάλιστα μὲ τὴν
δρμὴ τοῦ γλωσσικοῦ ἀγώνα, ποὺ τὰ ἑλληνικὰ γράμ-
ματα βαφτίστηκαν στὴν κολυμπήθρα τοῦ ξαναγεννη-
μοῦ, ἦρθε ὁ λόγιος ὁ ἄξιος ἀγνάντια στὴν κοινωνίαν
σὰν οὐκ ἄντιδικος, θέλοντας νὰ τὴ σύρῃ ἀνήμ-
πορη, στὶς πνευματικὰ κορφές, στὸ φῶς τὸ ἀληθινόν,
ποὺ αὐτὸς ἄρχισε νὰ νοιώθῃ καὶ νὰ λαχταρᾷ. Εἶταν

ή στιγμή, πού ε'λόγιος γινόταν προφήτης και μά-
τυρας μαζί. Περιφρονούνε δημοσιογραφία και κοι-
νωνία και παραμέριζε για να κλειστή στο κελλί των
ιδανικών του, όπου η τὸν ἔφτανε η βρισιά και ὁ
φρόνος (Παλαμάς) ἢ τονὲ συντριβε ὁ χαμὸς και ἡ
ἐγκατάλειψη (Κρυστάλλης, Καμπύσης).

Ὁ συγγραφέας τοῦ «Κόκκινου Βράχου» μήτε τὸ
ἓνα ἔκαμε, μήτε τὸ ἄλλο ἔπαθε. Ἀκολούθησε τὰ νέα
ιδανικά, ἴσα μ' ἓνα σημεῖο ἀκίνδυνο, και προσπά-
θησε νὰ ντύσῃ μ' αὐτὰ τὴν εἰλικρινὴ ἐργασία του,
πού δὲν τὴν ἤθελε ὅμως και ὅλως διόλου τραβηγμένη
ἀπὸ τὴν ὄρεξη και τὸ βαθμὸ τῆς νόησης τῆς κοινω-
νίας πού τὸν περιτριγύριζε. Φανταζότανε μάλιστα
πὼς ἔτσι, δημιουργοῦσε μιὰ φιλελευτερώτερη κοινὴ
γνώμη ἀγάλια ἀγάλια. Ἐκανε και τίς δυνατὲς ὑπο-
χώρησεις ὅπου δὲν μποροῦσε νὰ τὰ βγάλῃ πέρα. Δού-
λευε στὸ μεταξὺ και στὴ δημοσιογραφία. Εἶναι μιὰ
θεωρία κι αὐτή, τοῦ συμβιβασμοῦ, πού τὴν παρα-
δέχονται μερικοί. Δὲ θέλουμε βέβαια μὲ τοῦτο νὰ
κακίσουμε τὸν κ. Ξενόπουλο. Ἐξηγοῦμε μόνο τὴν
ψυχολογικὴ βαθμίδα, πού θὰ σταθῇ κανεὶς γιὰ νὰ
κρίνῃ και τοῦ χαρακτηρίσῃ τὴ φιλολογικὴ του ἐρ-
γασία.

Ὅσο γιὰ τᾶλλα, συσταίνουμε τὸ διάβασμα τῶν
δύο τόμων τοῦ «Θεάτρου» του, ὅπου βρίσκονται
μέσα σελίδες πρώτης ἀράδας, ἄξίες γιὰ νὰ τοῦ δώ-
σουνε τὸν ἀρεπόμενον σεβασμὸ και τὴν ἀφειλόμενη
τιμὴ.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Η ΛΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΧΕΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΡΧΙΚΟΝ 6,000,000 ΔΡΑΧΜΩΝ
ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ 1,500,000 ΔΡ.

Ἐσυστήθη ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς
Ἑλλάδος και ἀπὸ ἄλλους Κεφαλαιού-
χους, φίλους τοῦ λαοῦ.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀντιπρόσωπον, ὁ ὁποῖος παρακολου-
θεῖ τὰς ἐργασίας τῆς Τραπεζῆς και λαμβάνει
μέρος εἰς τὰ Συμβούλιά της.

»» ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ««

Ἡ ΛΑΤΙΚΗ διὰ νὰ ἐξαπλώσῃ εἰς τὸν λαὸν τὸ πνεῦμα τῆς
ἀποταμιεύσεως, δέχεται εἰς τὸ Ταμιευτήριόν της καταθέσεις ἀπὸ
μίαν δραχμὴν ἕως πέντε χιλιάδας δραχ. και δίδει τόκον 4
1/4 τὰ 0/0. Διὰ τὰς καταθέσεις εἰς χρυσὸν 3 1/2 τὰ 0/0. Κά-
θε καταθέτης εἰμπορεῖ νὰ πάρῃ ὅποιον τὰ χρήματά του, ὅποτε
θελήσῃ, εἴτε ὅλα, εἴτε μέρος.

Ἡ Λατικὴ Τράπεζα δέχεται και καταθέσεις μὲ προθεσμίαν.

ΤΟ ΔΑΣΟΦΥΤΕΜΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΩΝ ΤΡΙΓΥ- ΡΩ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Και πουθενά δὲν ἔχει ἡ γῆ μεγαλοσύνη τέτοια
σὰν τὴν ἀγεροκρέμαστη μεγαλοσύνη πού ἔχουν
οἱ βράχοι, οἱ βράχοι, οἱ βράχοι σου, στίς γῆς τὸ ἔμπι,
κυκλοῦτοι βράχοι τῆς στεριᾶς, βράχοι τοῦ πέλαου σκόλλες,
βράχοι, σὰ βάθρα, ἀπάνω τους γιὰ νὰ δεχτοῦν, ποῖός ἔχει,
στημένα ποιῶν ἰσοθεῶν ἀγάλματα και σκιᾶχτρα.
και ποιῶν τοῦ κόσμου ἀπαρητητῶν ἀσκηταριά. ποῖός ἔχει!
Βράχοι πού μόνο τοῦρανοῦ τὰ σύγνεφα σὰν παίρνουν
πρόσωπα χίλια φανταχτὰ ἀζωγράφιστα μποροῦνε
κι' ἀγγάντια στὴν ἀγριάδα τους κι' ὀμπρὸς στὴν ὁμορφιά τους
νὰ παραβγοῦν

(ΠΑΛΑΜΑΣ, Φλογέρα τοῦ Βασιλεῖ)

—><—

Μὴν τοὺς ἀγγίζετε, μὴ τοὺς σκεπάσετε, μὴ τοὺς
ἰσκιώσετε, ἀφήστε τους ἑξέσκεπους, ἀφήστε τους νὰ
τρῶνε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, πού τοὺς τρέφει τόσα τώ-
ρα χρόνια. Τὸ φῶς πού εἶναι ἡ ζωὴ τους, πού δὲν
τὸ χερταίνουνε, πού τὸ ρουφᾶνε ὅλη τὴ μέρα γιὰ νὰ
τὸ ἔχουνε και τὴ νύχτα ἀκόμα και νὰ γίνονται αὐ-
τόφωτοι, ἅμα φύγῃ ὁ ἥλιος και, θένουν τότε αὐτοὶ
τὸ φῶς στὴ γύρω σκοτεινιά.

Τί σὰς ἔκαναν, τί σὰς ἔφταξαν και θέλετε νὰ
τοὺς σβύσετε και θέλετε νὰ τοὺς θάψετε; Οἱ παλιό-
τεροι Ἀθηναῖοι πήγαν νὰ τοὺς σκοτώσουν, νὰ τοὺς
κάνουν νταμάκια γιὰ ἀσφόδτη και μερικοὶ ἀπ' αὐ-
τοὺς μᾶς δείχνουν ἀκόμα σήμερα, τίς λαβωματιές
τους, στὸ φῶς τῆς ἡμέρας, και τὴν ἀγριάδα τους,
ὅταν νυχτώσῃ, γιατί τοὺς ἄγγιξε ἀνθρώπινο βέδηλο
χέρι και στοιχειώσανε...

Ἀφήστε τους τοὺς ἡμεροῦς τοὺς βράχους στὴν
ἡσυχία τους μὲ τὴν ὁμορφιά τους, μὲ τὸ χρῶμα τὸ
δικό τους, μὲ τὰ χίλια δηλαδὴ χρώματά τους, π'
ἀλλάζουν σὰν τὴ θάλασσα ἀπ' τὸ πρωῒ ὡς τὴν νύ-
χτα. Σεβασθῆτε τὴ γύμνια τους, γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ
ὁμορφιά τους και μὴ θελήσετε νὰ τοὺς ντύσετε γιὰ-
τί δὲν ντύνουν ποτὲ τὰ ἀγάλματα. Τὰ ρούχα τὰ δι-
κά τους πού εἶναι ἀπὸ ἀσφόδαλους και ἀγριοβιολέ-
τες κι' ὅλα τὰ παραπεταμένα τοὺς φτάνουν γιὰ νὰ
μοιράζον τὰ μαλάμματα τοῦ μεσημεριοῦ, τὰ ρουμ-
πίνια τῆς Δύσης και τὰ μαδιὰ βελούδα τῆς νύχτας.

Θέλετε νὰ δείξετε τὸ σεβασμὸ σας, τὴν ἀγάπη
σας, και νὰ τοὺς φυλάξετε ἀπ' τὰ κτήνη και τοὺς
χυδαίους ἀνθρώπους; βάλτε τους χρυσὰ κάγκελλα
τριγύρω και τίποτες ἄλλα, αὐτὰ και μόνο, γιατί μὲ